

EATR1: Jokien luonnollisen kytkeytyneisyyden ja jokiin liittyvien tulvatasanteiden luonnollisten toimintojen ennallistaminen (jokiesteet)

Mikko Kuusinen, ympäristöministeriö & Jokiesteet-pienryhmä

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet

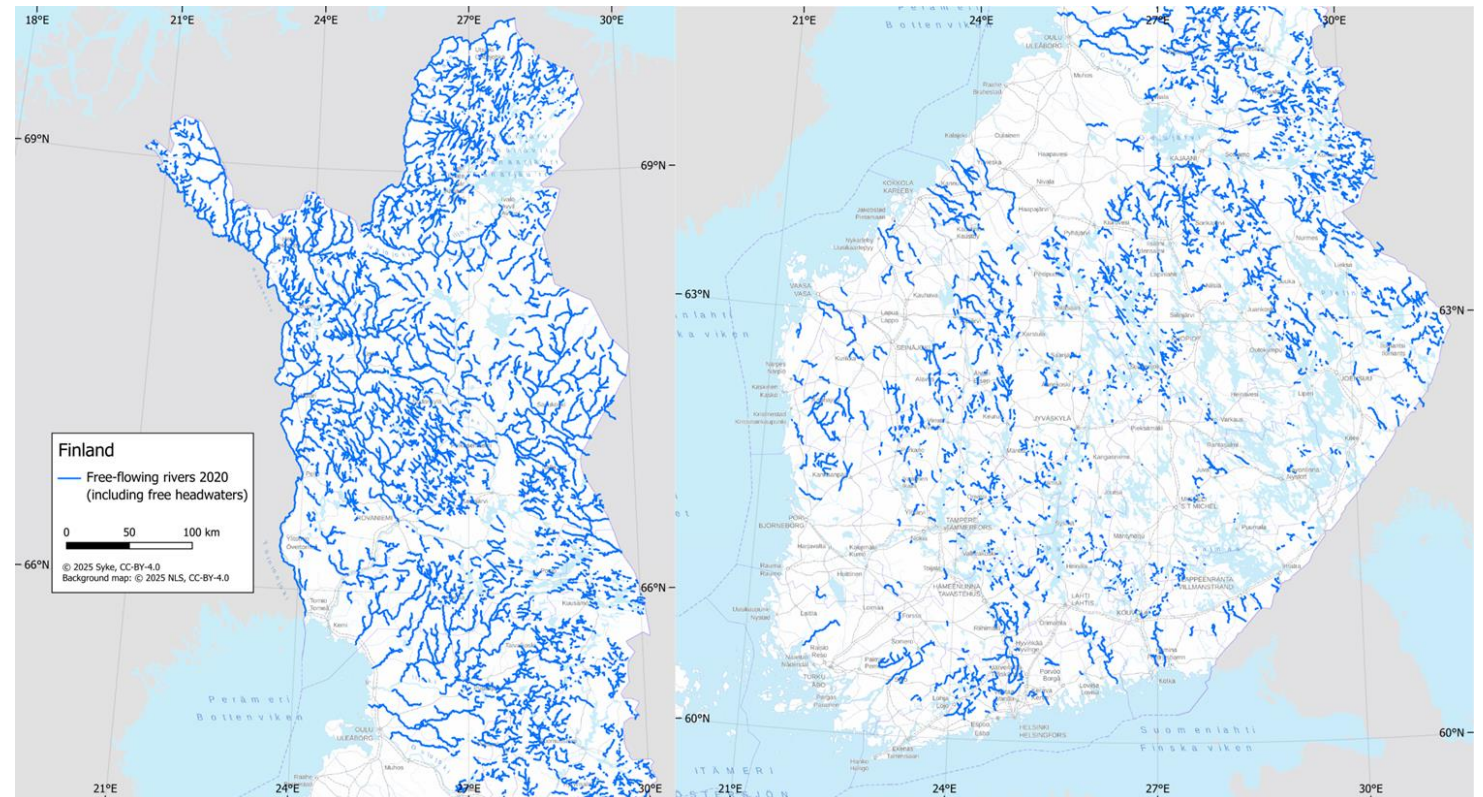
Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministerie

- Suomessa on noin 168 000 km virtavesiä
- Näistä 21 000 km on jokia, joiden valuma-alue on yli 100 km² ja
- 52 000 km valuma-alueeltaan yli 10 km² tai muuten vesienhoidollisesti merkittäviä virtavesiä

=> Näistä yhteensä 73 000 jokikilometristä arvioidaan olleen vuonna 2020 vapaana virtaavia 31 002 km

- (em. jokikilometrien lisäksi on noin 95 000 km pienempiä virtavesiä, jotka eivät ole vesienhoitosuunnitelmien piirissä)

Vapaana virtaavat joet yhteensä 31 002 km vuonna 2020

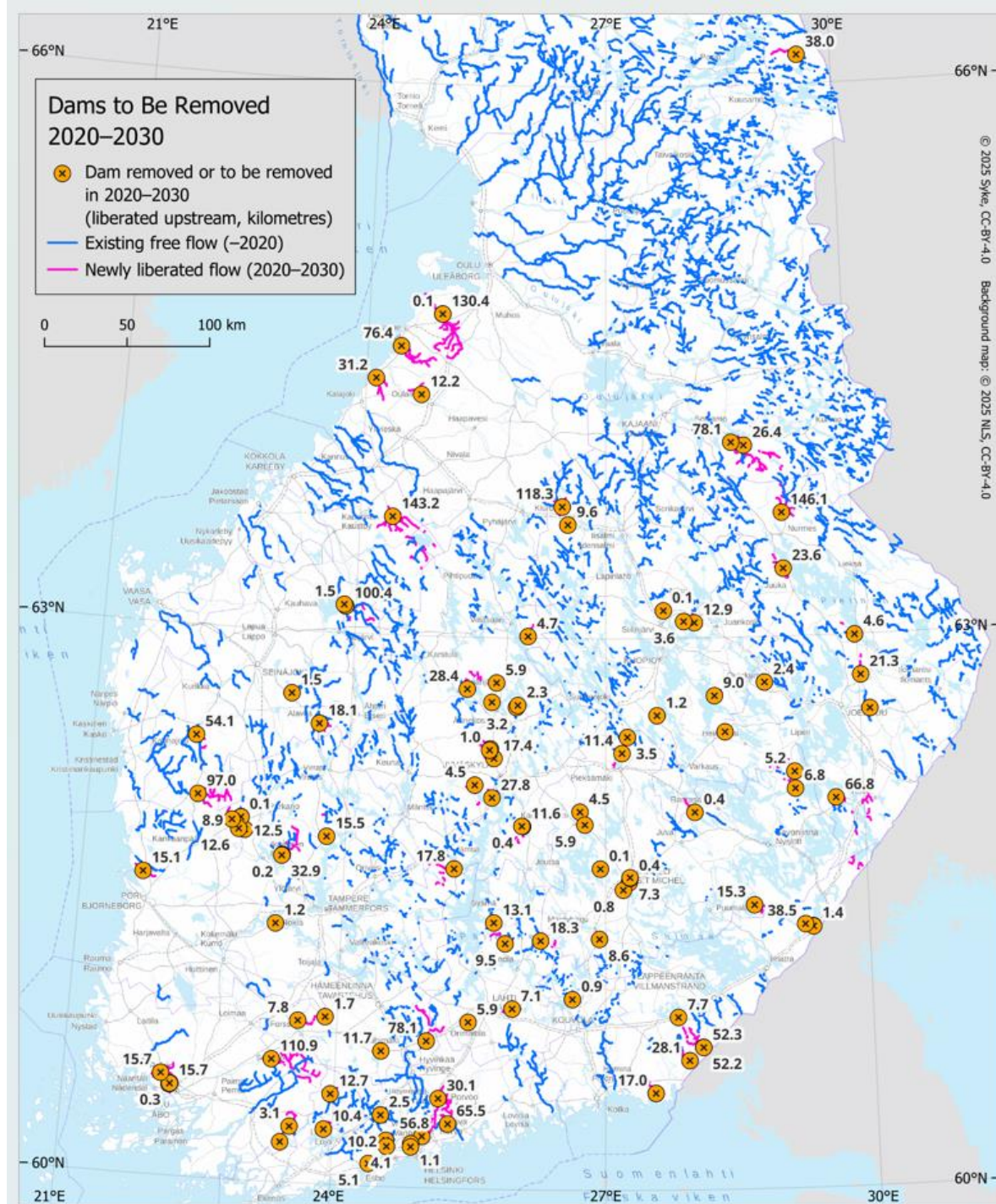
Vuoteen 2030 ulottuva suunnitelma keinotekoisten esteiden poistamiseksi (*longitudinal connectivity*)

Poistettavat esteet 2020-2030 on tunnistettu ja yksilöity

- Este on jo poistettu tai tehty esteettömäksi (vuoden 2020 jälkeen), **69 estettä**
- Este on tarkoitus poistaa, **55 estettä**
- **Yhteensä 124 keinotekoista estettä poistetaan**

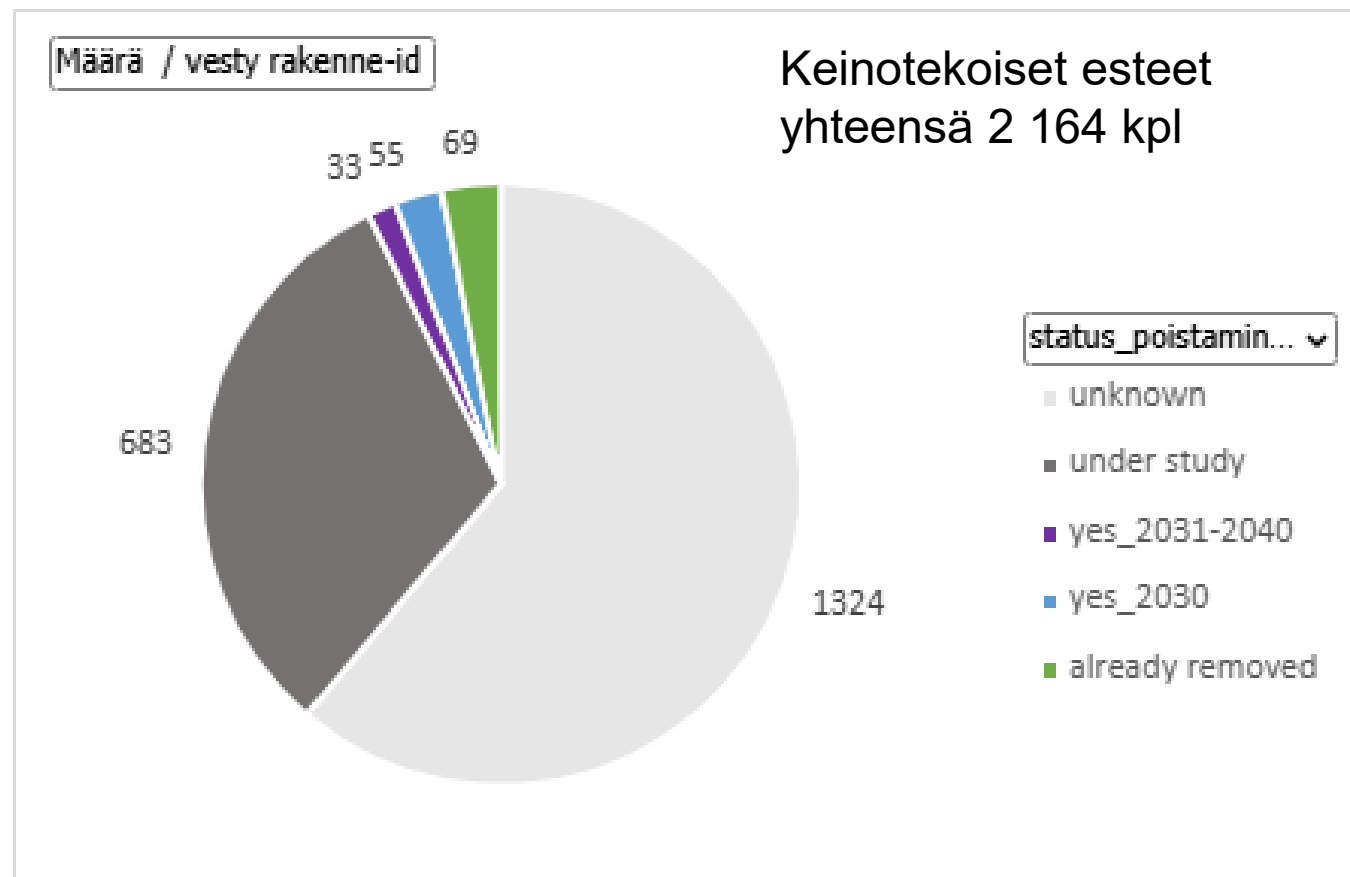
Vapaasti virtaavien jokien nettolisäys km 2020-2030

- Nettolisäys kun yksilöidyt 124 keinotekoista estettä on poistettu:
- Yhteensä **2 242 kilometriä vapaasti virtaavaa jokikilometriä**

Jokiesteet-suunnitelman numeerinen yhteenveto koskien jokien pituussuuntaista kytkeytyneisyyttä

	Keinotekoiset esteet	kpl	Vapaat joki-kilometrit, km
Refrefrenssi 2020	Esteelliset rakenteet	2 164	31 002
Vuoteen 2030	Jo poistetut ->2025	69	
	Poistettavat 2025->yht.	55	
		124	2 242
2032-2050	Poistetaan ->2040	33	-
	Asiaa tutkitaan	683	-

Jokiin liittyvien tulvatasanteiden luonnollisten toimintojen parantaminen (*lateral connectivity*)

Tulvatasanteita koskevia vaatimuksia ei pystytä sisällyttämään ensimmäiseen suunnitelmaan - lateraalisista esteistä eli penkereistä ei ole riittävästi tietoa

- Suomi tarkastelee lateraalisten esteiden poistoa ja tulvatasanteiden ennallistamista seuraavilla suunnittelukausilla
- Valmisteilla olevassa suunnitelmassa on esitetty toimenpiteenä selvittää olisiko sellaisia alueita joissa luontaista tulvimista voisi palauttaa
- Johtuen Suomen hydrologisista ja topologisista olosuhteista jokien varsien tulvatasanteet eivät ole pinta-alaltaan laajoja
- Useita järviä säännöstellään mm. tulvasuojelu-, voimatalous-, maanviljelykäyttöä varten, jolloin vedenkorkeuden vaihtelu voi olla luontaista vähäisempää

Raportointitiedostot valmisteltu Syken ja MMM/ elinvoimakeskusten yhteistyönä

- Tietojen toimitukseen komissiolle käytetään ReportNet3 – tiedonkeruujärjestelmää

1	vesty rakenne-i	EU_estekoodi	pato/ylisyöksypato	nimi	status_poistaminen	Ristiriita	lymparisto
2149	195442	FIV_pato_195442	a_dam	Outokumpu Ruutunjoen mittapato	unknown		puro
2150	195467	FIV_pato_195467	a_dam	Tevajoen uimapaikan pato	unknown		puro
2151	195571	FIV_pato_195571	b_weir	Nauruanojan pohjapato	unknown		puro
2152	195573	FIV_pato_195573	b_weir	Naamanjoen Polvensuon pohjapato	under study		joki
2153	195574	FIV_pato_195574	b_weir	Likalanjärven pohjapato	yes_2030		puro
2154	195631	FIV_pato_195631	a_dam	Karhupuron vanha pato	under study		puro
2155	195633	FIV_pato_195633	a_dam	Myllypuron vanha myllypato	under study		puro
2156	195635	FIV_pato_195635	a_dam	Siikajoen vanhan padon jäänteet	unknown		puro
2157	195655	FIV_pato_195655	a_dam	Könnölän Myllylammin yläpuolinen kynnys	under study		puro
2158	195656	FIV_pato_195656	a_dam	Könnölän Myllylammin alapuolinen pato	under study		puro
2159	195660	FIV_pato_195660	a_dam	Patamonlamminojan vanhan myllykosken alaosa	under study		puro
2160	195662	FIV_pato_195662	a_dam	Patamonlamminojan yläosan vaelluseste	under study		puro
2161	195663	FIV_pato_195663	a_dam	Jokiniitunjoen Myllylammen alaosan patorakenteet	under study		joki
2162	195666	FIV_pato_195666	a_dam	Totunojan sivuhaaran Myllyojan myllylammet ja tierumpu	under study	99	
2163	195829	FIV_pato_195829	a_dam	Ala-Myllykosken pato	under study		joki
2164	195831	FIV_pato_195831	a_dam	Immilänkosken alempi myllypato	under study		inki

Toimenpiteet ja kustannukset v. 2030 mennessä

- 69 estettä jo poistettu
- 55 esteen poisto keskihinnalla 100 000 euroa / hanke = n. 5,5 milj. euroa
 - Toteutettavissa Nousu-ohjelman nykytason rahoituksella (n. 2 milj. euroa / vuosi)
- Vesistötyöt VESTY-tietojärjestelmää tulee kehittää virtavesistöjen esteellisyyden ja vapauttamisen raportointi- ja seurantatyökaluksi. Nykyinen tietojärjestelmä ei vielä tarjoa kattavaa aineistoa eikä sisällä kaikkia raportoinnin edellyttämiä tietokenttiä.

Millä tarkkuustasolla kartoitettujen esteiden sijainnit esitetään EU:n formaatissa?

Linjausehdotus:

- Kaikki poistettavaksi esitettävät esteet (157 kpl) esitetään tarkkoina sijaintietoina
- Kaikki muut kartoitetut keinotekoiset esteet ilmoitetaan vain monikulmioina ilman tarkkaa sijaintia
- Kansallisen turvallisuuden kannalta merkittävien kohteiden sijaintitiedot jätetään raportoinnista kokonaan pois

